

Tiltale ad Lovgivningens Bei er bortfalden, kan og bør, hvor der skulde være Spørgsmaal om Erstatning, komme tilbage til en saadan judicial Tilkjendegivelse af, at denne Mistanke vedbliver at hvile paa Paagældende, og at han kun efter Domstolenes Anskuelse er frifunden af Mangel paa Bevis, medens dog den Tanke bliver tilbage, at han sikkert nok kunde have forpøvet denne Forbrydelse, der var Spørgsmaal om, hvorvidt man i det Mindste, hvor der er Spørgsmaal om Erstatning, bør komme tilbage til noget Saadant, tror jeg maa anses for et aabent Spørgsmaal og tillige for et meget vanskelig Spørgsmaal; thi det stiller sig jo ikke anderledes, end at Beviset for Ufkyld aldrig nogen- sinde kan føres direkte; det bliver altid kun et indirekte Bevis. Den Omstændighed, at Paagældende ikke har gjort det ene eller andet, er jo, som det kaldes, et negativt Faktum, der aldrig direkte kan bevises, men kun ad indirekte Bei bevises derved, at man fra Bevisets positive Faktum med større eller mindre Sikkerhed drager en Slutning om det negative Faktum, der er Tale om. Ofte kunne Omstændighederne sikkerlig stille sig saaledes, at der kun bliver en Mistanke tilbage, vel endog ogsaa en stærk, begrundet Mistanke, men som dog i Virkeligheden senere kan vise sig at være i enhver Henseende uretfærdig. Omstændighederne kunne stille sig saaledes, at det bliver meget vanskelig at afvise denne Mistanke, netop fordi man kun ad indirekte Bei kan afbevise den. Jeg skal tillade mig, for at tydeliggjøre min Tanke i saa Henseende, at nævne et lille Exempel. Der var, det er ikke saa længe siden, en Gaandværker, der arbejdede paa en Giendom ude i Landet, og sammesteds favnede en Familie, efter at han havde forladt Arbejdet, et lille Guld-Damesmykke, som man paa ingen Maade kunde finde. Man kom da til den Overbevisning, at, da ingen anden Fremmed havde været i Huset, end netop denne Gaandværker, saa maatte han ogsaa have taget det, og det blev angivet til Dørrigheden, hvorefter Gaandværkeren blev belagt med Varetægtsarrest, i hvilken han hensad ikke saa kort Tid. Det hændte imidlertid, at et Dandssegulv, som var lagt et Sted i det Frie, og hvorpaa der havde været afholdt et Skovbal, da Tiden var forløben, for hvilken man vilde benytte det, blev brudt op og taget bort, og ved at opbryde dette Dandssegulv, fandt man under dette det lille Preciosa, der havde været Spørgsmaal om. Familien havde deltaget i dette Skovbal, og vedkommende Dame havde naturligtvis tabt det, og det var faldet igjennem en Sprække ned under Gulvet. Paa denne Maade blev Gaandværkerens Ufkyldighed paa det Allestærkeste konstateret, men indtil da troede Enhver, at han i Virkeligheden havde taget Smykket. Det er langt fra altid saa heldigt, at man finder et eller andet Faktum, som paa en saa eklatant Maade godtgjør de Vedkommendes Ufkyldighed. Foruden de to Klasser, som den høitærede Justitsminister

nævnte, er der endnu en tredje Klasse, som han ikke omtalte, og som jeg skal tillade mig at sige et Par Ord om, skjøndt jeg fuldstændig erkender, at det ikke kunde være den høitærede Justitsministers Hensigt under denne Diskussion at komme ind paa en udtømmende Klassificering. Jeg siger herved til de Varetægtsarrestanter, med Hensyn til hvilke det skal blive Spørgsmaal hverken om Domsfælde eller om Frifundelse, men som løslades simpelthen, fordi man ikke finder nogen Anledning til at lade Domstolene i det Mindste gennem Dom prøve Spørgsmaalet om, hvorvidt de ere skyldige eller ufkyldige. Det er jo ikke saa sjældent Tilfældet, at, naar Politimesteren kommer til Rundskaab om, at en Forbrydelse er begaaet, eller ogsaa har Formodning derom, saa arresterer man En eller Flere, om hvilke man foreløbig formoder, at der paa dem hviler en Mistanke om, at de kunne have begaaet en saadan Forbrydelse. I Løbet af Undersøgelsen viser det sig da ikke sjældent, enten at man finder den rette Skyldige, eller at i alt Fald flere af dem, man har arresteret, ikke kunne være de rette Skyldige, og man løslader dem saa uden Dom, og uden at der bliver Spørgsmaal om at undergive deres Sag en egentlig judicial Paafølgelse ved Dom. De blive altsaa hverken domsfældte eller frifundne, man løslader dem simpelthen og lader dem gaa. Det fremgik imidlertid paa anden Maade af den høitærede Justitsministers Utringer, at hvis der overhovedet kunde være Tale om, at man kunde komme til at yde Skadeserstatning til ufkyldige Varetægtsarrestanter, saa vilde denne Klasse sikkerlig ogsaa kunne høre dertil. Jeg tror i det Hele taget, at man kan sige om vor nuværende kriminelle Retsspleie, at den yder Samfundet i dets Helhed en saa god Rettsbeskyttelse, som der maasse findes i noget Land. Det er ikke let tænkeligt her og maasse mindre tænkeligt her end mange andre Steder, at Forbrydelser ikke med den største Sør blive eftersporede, at man forsøger paa enhver Maade at finde og ramme Gjerningsmændene, og den offentlige Sikkerhed mod Ugjerninger, som findes her i Landet, tror jeg er i enhver Henseende forsvaerlig, og saa god som den findes nogetsteds. Men dette i og for sig gode Resultat tror jeg paa den anden Side ikke er opnaaet, uden at paalægge Befolkningen og navnlig de enkelte Individer, hvem Uheldet træffer, meget store Byrder, og da navnlig igjennem disse Varetægtsarrest. Det er jo ikke anderledes, end at disse fortrinsvis træffe den mindre bemidlede eller ubemidlede Klasse, maasse alene af den Grund, at til denne høre de Fleste. Det skal jeg ikke ytre noget videre om, men naar en Familiefader sidder i Varetægtsarrest, ophører det Erhverv, som Konen og Børnene hjemme skulle have til deres regelmæssige Forsørgelse og Underhold. Det hender da ofte i det fattige og tarvelige Hjem, at den ene Gjenstand efter den anden efterhaanden